

Židom 12. kapitola

Preto aj my, keď máme taký veľký oblak svedkov okolo seba,

zložme každé bremeno a ľahko obkľúčujúci hriech

a tak s trpezlivosťou bežme pred nami ležiaci beh o závod

hľadiac ta na Veľvodcu viery a dokonávateľa Ježiša...

Židom 12:1-2

Beh o závod

Ako je to pravidlom aj v iných apoštolských listoch, ktoré najprv vyučujúco, doktrinálne do hĺbky vyložila, kto je Pán Ježiš Kristus, aký je zmysel a obsah diela kríža a aká je cesta spásy, a

následne prinášajú aplikácie do života a pastierske inštrukcie ako žiť nový život, tak je to aj v Liste Židom. Špecifický dôraz Listu Židom spočíva vo varovaniach neprejsť pomimo a neminúť sa toho preveľkého spasenia. Obzvlášť Židom hrozilo, že neprijmú či zavrhnú Pána Ježiša, alebo sa vrátia na starú cestu. Hrozilo im to preto, lebo mali chrám a chrámovú službu, mali kňazov, mali zákon a mali zaslúbenia. Zaslúbenia si vykladali tak, že im platia automaticky z titulu ich etnicity, lebo za svojich otcov majú Abraháma, Izáka a Jakoba. Avšak List Židom nie je určený len etnickým Židom. Je určený všetkým uverivším v Pána Ježiša Krista, aj keď sa zameriava najmä na uverivších zo Židov. Dôraz tohto listu je na zotrvaní vo viere až do konca, na vytrvaní. Vytrvanie je na začiatku 12. kapitoly prirovnané k „behu o závod“, k pretekom, ktoré ležia pred nami.

Jedenásta kapitola nám dala za vzor Božích mužov a ženy veľkej viery. Tento vzor slúži na to, aby sme rozumeli, ako žiť život viery, a aby sme ho skutočne aj žili. Má nás motivovať k žitiu života viery. Dvanásta kapitola začína tým, že sa zameriava na výdrž, vytrvalosť v súvislosti so životom viery a na nevyhnutnosť dobehnúť tento beh, tieto preteky až do konca. Dobehnúť do cieľa, ktorým je završenie spásy, vykúpenie tela, oslávenie. Premostenie z jedenástej do dvanástej kapitoly sa odvoláva na „veľký oblak svedkov“. To sú tí, ktorí sú nám daní za vzor v jedenástej kapitole.

Máme byť povzbudení tým, že oni sú už pri Pánovi, že oni už ten beh dobehli. A teraz sú pripodobnení, ako keby stáli pozdĺž trate, po ktorej my bežíme svoj beh, a povzbudzovali nás (boli nám povzbudením). To nás má poháňať, aby sme zložili každé bremeno, starosti tohto sveta dali bokom a odložili aj každý hriech, ktorý nás obkľučuje a ľahko sa stáva naším problémom či bremenom. A aby sme trpezlivo žili nový život, život viery, a vytrvali v tom až do konca. Ťažko by sa nám bežal nejaký vytrvalostný beh tu na svete s ťažkým batohom na chrbte. Sotva by sme s takýmto batohom dobehli do cieľa. Preto zhodme zo seba každé bremeno tohto sveta a aj hriech, ktorý nás tak ľahko zachvacuje.

Pamätajte aj na to, že tento beh nebežíme sami! Máme bežať tak, že neustále hľadáme na svojho Veľko-vojvodu, Spasiteľa Pána Ježiša. On je aj dokonávateľ. To znamená, že keď „naňho hľadáme“, tak, súc novým stvorením, tento beh nebežíme vo svojej vlastnej sile, ale v jeho sile – on dokonáva za nás.

Keď sa nám ten beh zdá ťažký a plný strastí a súženia, tak si spomeňme na Pána Ježiša, ktorý strpel kríž. Ale za tým ho čakalo sedieť po pravici Božieho trónu. Keď nám dochádzajú sily počas týchto pretekov a zomdlievame vo svojej duši, tak si spomeňme, čo všetko strpel Pán Ježiš a že to strpel pre nás a za nás, aby sme aj my strpeli útrapy, ktoré nás postihujú.

Boj s hriechom

Následne nám Božie slovo pripomína: „Ešte ste sa nesprotivili až do krvi v borbe proti hriechu“ (Židom 12:4). Počas toho, ako bežíme svoj beh, neustále bojujeme s hriechom. Neustále musíme zhadzovať zo seba ľahko obkľučujúci hriech. Je to tak preto, lebo telo ešte nie je vykúpené. Preto musíme neustále mŕtviť skutky tela (telesné hriešne skutky). Podrobne a do hĺbky o tom vyučuje List Rímskym v 6. kapitole. Miera tohto mŕtvenia musí byť veľká, List Židom nás vo verši 12:4 nabáda, že to má byť „až do krvi“.

Božie káznenie a káranie

Keď sme sa stali Božími synmi (a dcérami), Božími deťmi, stali sme sa účastnými Božieho káznenia, Božej výchovy: „Môj synu, nepohrdaj kázňou Pánovou ani neumdlievaj, keď si ním káraný! Lebo koho Pán miluje, toho kázni, a švihá každého, koho prijíma za syna“ (Židom 12:5-6). Náš život viery nebude a nie je „prechádzka rajskou záhradou“, pobyt na príjemnej dovolenke. Bude ako výcvik na základnej vojenskej službe. Plný odriekania, výchovy, výcviku a disciplíny. Pamätajme na to, že koho Pán miluje ako svoje dieťa, toho aj „kázni a švihá“ (verš 6). Káznenie a švihanie zaiste nie je nič príjemné, po čom by sme túžili. Božie slovo pripomína, že keď sme boli deťmi, znášali sme káznenie (výchovu – aj s trestaním, keď bolo treba) od svojich rodičov. O čo viac máme znášať ako Božie deti káznenie od nebeského Otca. Ak túto kázeň prijímame, Boh sa k nám priznáva ako Otec (verš 7). Ak by sme pod Božou kázňou neboli, znamenalo by to, že nie sme jeho deťmi (12:7-8). Ak sme sa ako deti poddávali kázni svojich rodičov, o čo viac je potrebné, aby sme sa poddávali Božej kázni – pretože Boh je Otec duchov (verš 9). Ak sa poddávame jeho kázni, výsledkom je život: hojnosť nového života, podiel na svätosti a za tým večný život (12:9-10).

Keď sme káznení, máme tendenciu ustávať, upadať, byť smutní a skleslí. Je to prirodzené, lebo káznenie nie je radostné. Vytrvať v káznení nás motivuje a povzbudzuje očakávanie ovocia, ktoré káznenie prináša: „A pravda niktoré káznenie, keď je prítomné, nevidí sa byť radostným, lež smutným; ale pozdejšie pokojným ovocím spravodlivosti odpláca tým, ktorí ním boli vycvičení“ (verš 11).

Keď počas behu o závod a počas Božieho káznenia upadáme a ustávame, Božie slovo nás napomína a povzbudzuje: „Preto posilnite opustené ruky a zomdlené kolená vzpriamte a robte priamu dráhu svojimi nohami, aby to, čo je chromé, nevybočilo, ale radšej bolo uzdravené“ (12:12-13).

Stíhať pokoj a posvätenie

„Stíhajte pokoj so všetkými a posvätenie, bez ktorého nikto neuvidí Pána“ (12:14). Božie slovo na mnohých miestach napomína, aby sme činili spravodlivosť a vyhľadávali pokoj. Božie deti má charakterizovať pôsobenie pokoja: „Blahoslavení, ktorí pôsobia pokoj, lebo oni sa budú volať synmi Božími“ (Matúš 5:9). Pán Ježiš prišiel na svet, aby nám (nie svetu) priniesol pokoj: „Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam; nie tak, ako dáva svet, ja vám dávam. Nech sa neľaká vaše srdce ani nestrachuje!“ (Ján 14:27). Pokoj nenájdeme vo svete, ale v Pánovi: „To som vám hovoril nato, aby ste mali vo mne pokoj. Na svete budete mať súženie, ale dúfajte, ja som premohol svet“ (Ján 16:33). Keď máme Ducha Kristovho, sme znovuzrodení a chodíme podľa Ducha a nie podľa tela, zmysľame duchovne a nie telesne, tak zažívame pokoj (Rímskym 8:5-6). To je pokoj, ktorý zažívame osobne a vnútorne.

Božia inštrukcia, ktorá nás vedie, aby sme vyhľadávali pokoj a pôsobili pokoj (pozri aj 1. Petrov 3:11), sa však týka nášho fungovania v tomto svete a vzťahov s ostatnými ľuďmi vo svete. To, že bratia a sestry (Božie deti) majú mať pokoj (a nie zvady a roztržky) medzi sebou, je samozrejmosť (2. Korinským 13:11; Galatským 5:22; Filipským 4:7; Kolosenským 3:15; 1. Tesalonickým 5:13; Jakub 3:18). Mať pokoj s ľuďmi zo sveta a vo svete samozrejmosťou nie je. Božie slovo nás však vedie k tomu, aby sme sa o to usilovali, nakoľko je to len možné: „Ak je to možné, nakoľko to závisí od vás, majte pokoj so všetkými ľuďmi“ (Rímskym 12:18). A ak to nefunguje, ak to možné nie je, tak nemáme odplácať ľuďom zlým za zlé (Rímskym 12:17), ale radšej vyhľadávať to, čo je dobré pre všetkých ľudí (Rímskym 12:17). Nemáme sa pomstiť, ale prenechať súd Bohu: „Nie sami sa pomstiac, milovaní, ale dajte miesto hnevu, lebo je napísané: Mne pomsta; ja odplatím, hovorí Pán“ (Rímskym 12:19).

Vyhľadávať však máme nielen pokoj so všetkými, ale aj posvätenie (Židom 12:14). O to viac posvätenie, lebo: „... a posvätenie, bez ktorého nikto neuvidí Pána“ (verš). Nikto, kto nebude mať posvätenie, nevojde do večného života. Len ten, kto z viery získal ospravedlnenie a dostal Kristovho Ducha, je svätý a vojde do večného života. Každý svätý sa však preukazuje a dokazuje svojím posvätením. Preto je veľmi dôležité, aby sme „stíhali“ posvätenie, čiže

vyhľadávali posvätenie a rástli v ňom: „... a spravodlivý nech činí spravodlivosť ešte, a svätý nech sa posväťí ešte“ (Zjavenie 22:11).

Nezaostávať od milosti

Je dôležité, aby nikto v cirkvi, v miestnom zbore, „nezaostával od milosti Božej, aby nevyrástol nejaký koreň horkosti a nenarobil nepokoja a trápenia“ (verš 15). To je skôr úloha pre pastierov, ale aj pre všetkých bratov v zbore. Zaostávať od milosti znamená nechodiť správne s Pánom, byť zamotaný do vecí sveta alebo do hriechu. Keby sa to nechalo len tak, bez povšimnutia, hrozí riziko, že „boli by ním poškvrnení mnohí!“ (verš 15).

Charakteristickým pre zaostanie v milosti je byť smilníkom či obecným na spôsob Ezava (verš 16). Ezav za jeden pokrm predal svoje prvorodenstvo. Tým definitívne stratil svoje požehnanie (verš 17). Byť obecným znamená viac milovať veci sveta ako veci Božieho kráľovstva. Kto zaostáva od milosti, stráca Božie požehnania, a to spôsobuje koreň horkosti.

Neodstupovať od Boha

„Lebo ste nepristúpili k dotýkanému vrchu a horiacemu ohňom, k mrákave, ku tme, k víchrici, ku zvuku trúby a k hlasu slov, čo tí, ktorí ho počuli, prosili, žeby im viacej nebolo hovorené slovo, lebo nemohli uniesť to, čo sa im prikazovalo: Keby sa aj len zvierá dotklo vrchu, ukameňujú ho

alebo prebodnú strelou. A bolo také strašné to, čo videli, že sám Mojžiš povedal: Predesený som a trasiem sa. Ale ste pristúpili k vrchu Sionu a k mestu živého Boha, k nebeskému Jeruzalemu a k myriadám anjelov, k slávnostnému zhromaždeniu a k zboru prvorodených, ktorí sú zapísaní v nebesiach, a k Bohu sudcovi všetkých a k duchom spravodlivých zdokonalených a k prostredníkovi novej zmluvy Ježišovi a ku kropeniu krvi, ktorá hovorí lepšie než Ábelova“ (12:18-24).

Dvanásta kapitola prichádza ku svojmu vrcholnému varovaniu a napomenutiu: neodbyť Boha! Je to rovnaké varovanie, akým je posolstvo celého Listu Židom: pre Židov – neprejsť pomimo, neminúť sa pre veľkého spasenia v Pánu Ježišu Kristovi; a pre všetkých uverivších v evanjelium – vytrvať vo viere, zotrvať až do samého konca! Tomuto vrcholnému varovaniu predchádza vysvetlenie. Tým vysvetlením je rozdiel medzi Starou a Novou Božou zmluvou.

Uverivší v evanjelium nie sú pod zmluvou zákona! Tí, ktorí boli (či dodnes sú) pod zmluvou zákona, nemohli uniesť to, čo sa im prikazovalo. Byť pod zmluvou zákona, byť pod (Mojžišovým) zákonom bolo (a je) strašné. Zákon je pre človeka zlorečenstvom: „Lebo všetci, koľko ich len je zo skutkov zákona, sú pod zlorečenstvom. Lebo je napísané, že zlorečený je každý, kto nezotráva vo všetkom, čo je napísané v knihe zákona, aby to činil“ (Galatským 3:10). Žiaden človek nedokáže zákon naplniť a zachovať zmluvu zákona. Je to preto, lebo je telesný, predaný pod hriech. Je to preto, lebo je kamenného srdca a tvrdej šije, mŕtvy vo svojich hriechoch a previneniach. Zákon je litera, ktorá zabíja (2. Korinským 3:6). Zákon však mal tých, ktorí boli daní pod zákon, priviesť ako pestún ku Kristovi, k milosti a k spáse z viery. Zákon odkrýva hriech človeka, aby človek pochopil svoju vinu, bezbožnosť a potrebu spásy – ktorú môže získať jedine v Kristovi skrze vieru. Zmluvu zákona symbolizuje vrch Sinaj (Hóreb).

Božie slovo v 12. kapitole Listu Židom pripomína, že sme „pristúpili“ k Novej zmluve, zmluve milosti, ktorú symbolizuje vrch Sion (verš 22). Výsledkom tohto „pristúpenia“ má byť večný život. Pristúpiť k vrchu Sion znamená: „Ale ste pristúpili k vrchu Sionu a k mestu živého Boha, k nebeskému Jeruzalemu a k myriadám anjelov, k slávnostnému zhromaždeniu a k zboru prvorodených, ktorí sú zapísaní v nebesiach, a k Bohu sudcovi všetkých a k duchom spravodlivých zdokonalených a k prostredníkovi novej zmluvy Ježišovi a ku kropeniu krvi, ktorá hovorí lepšie než Ábelova“ (12:22-24).

Tamtí „pristúpili k vrchu Sinaj“, ale nezachovali zmluvu a výsledok bol strašný. My sme „pristúpili k vrchu Sion“, ale ak nezotrváme do konca, ak nevytrváme vo viere, ak odstúpime od živého Boha, výsledok bude ešte strašnejší. Preto nás Božie slovo varuje: „Hľadte, aby ste neodbyli toho, ktorý hovorí! Lebo ak tamtí neušli odbyjúc toho, ktorý hovoril na zemi slová božského zjavenia, tým menej my, ktorí sa odvraciame od toho z nebies“ (verš 25).

Božia milosť a konečný súd

Tak ako Boh za Noachovej potopy zatriasol zemou, tak ešte zatrasie nielen zemou, ale aj nebom (Židom 12:26). Raz príde Boží súd: „Ale príde deň Pánov ako zlodej v noci, v ktorý pominú nebesia s rachotom, a živly, rozpálené ohňom, sa rozplynú, a zem i diela, ktoré sú na nej, zhoria“ (2. Petrov 3:10). Nič stvorené nezostane zachované, zostane len nepohnutelné Božie kráľovstvo (Židom 12:27). Ak sme vierou súčasťou tohto kráľovstva, tak „budme vdáční a vďakou svätoslúžme ľúbe Bohu s úctou a bázňou Božou“ (verš 28). Vytrvajme vo viere v evanjelium, zotrvajme až do konca.

Preto, keď prijímame nepohnutelné kráľovstvo, budme vďační a

vďakou svätoslúžme ľúbe Bohu s úctou a bázňou Božou,

lebo náš Boh aj je ohňom, spaľujúcim.

Židom 12:28-29